

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תִּרְנַנְגוּלָא אוֹכְמָא לְמַאי נִפְקָא. אָמַר
לִיה רַבִּי יְהוּדָה, כֹּל מַה דְּעֵבֵד קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּאַרְעָא, כִּלְהוּ רַמְיז בְּחֻכְמָה, בַּר דְּבַנֵּי נָשָׂא לֹא
יִדְעִי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'
כֹּלָם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קִנְיָנִיד, וּמִשׁוּם
דְּאִתְעִבִּידוּ בְּחֻכְמָה, כִּלְהוּ רַמְיזִין בְּחֻכְמָה.

וְתִרְנַנְגוּלָא אוֹכְמָא, תְּנִינָן, לִית דִּינָא שְׂרִיָא אָלָא
בְּאַתְר דְּהוּא זִינִיה. וְאוֹכְמָא מְסֻטְרָא
דְּדִינָא קֶאֱתִי. וּבְנִין כְּדִ, בְּפִלְגוֹת לִילִיא מִמָּש, כִּד
רוּחָא דְּסֻטְרָא דְּצִפּוֹן אֲתַעַר, חַד שְׁלַחֻבָא נְפִיק,
וּבְטִש תַּחֲזִת גְּדַפּוּי דְּתִרְנַנְגוּלָא, וְקָרִי. וְכֹל שְׂפִין
בְּתִרְנַנְגוּלָא אוֹכְמָא, דְּאִתְפּוֹן יִתִּיר מֵאַחְרָא.

אוּף הָכָא, בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא דְּבַר נָשׁ יִתַּעַר, שְׂאֲרֵי
וְקָרִי לִיה, וְלִית דִּיִּדְעֵ לִיה, בַּר הַהוּא בַּר נָשׁ

לשון הקודש

בְּחֻכְמָה.

וְהַתִּרְנַנְגוּל הַשְּׁחַר, שְׁנִינָן, אִין דִּין שׁוּרָה
 אֵלָא בְּמָקוֹם שְׁהוּא מִינוּ, וְשׁוּרָה בָּא מִצַּד
 הַדִּין. וְלִבְנֵי בְּחֻצוֹת הַלִּילָה מִמָּש,
 כְּשִׁמְתַעֲוֹרְרַת רוּחַ שֶׁל צַד צִפּוֹן, שְׁלֵהֶבֶת
 אַחַת יוֹצֵאת וּמִכָּה תַחַת כְּנִפֵי הַתִּרְנַנְגוּל
 וְהוּא קוּרָא. וְכֹל שְׂפִין בְּתִרְנַנְגוּל שְׁחַר,
 שְׁמַתְכּוֹן יוֹתֵר מֵאַחַר.
 אַף כָּאן, בְּשַׁעֲתָא שְׂדִין הָאָדָם יִתַּעֲוֹרֵר,

קוּרָא הַתִּרְנַנְגוּל וְאוֹמַר, (ירמיה י) מִי לֹא
 יִרְאֶה מְלַךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תִּרְנַנְגוּל שְׁחַר לְמַה יוֹצֵא?
 אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, כֹּל מַה שְּׁעֲשֵׂה
 הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ, הַכֹּל רַמְזוּ
 בְּחֻכְמָה, רַק שְׂבָנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים. זְהוּ
 שְׂכַתוֹב (תהלים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כֹּלָם
 בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קִנְיָנִיד.
 וּמִשׁוּם שְׁנַעֲשׂוּ בְּחֻכְמָה, כֹּלָם רַמְזוּיִם

דְּשָׁכִיב. דְּתַנִּינן, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ שָׁכִיב, וְדִינָא שְׂרִיא
עֲלִיהּ לְנַפְקָא מִהַאי עֲלֵמָא, אֲתוּסְפָה רוּחָא עֲלָאָה בֵּיתָא,
מַה דְּלֵא הָוָה בְּיוֹמוֹי. וְכִיּוֹן דְּשְׂרִיא עֲלוֹי וְאֲתַדְּבַק
בֵּיתָא, חָמִי מַה דְּלֵא זָכָה בְּיוֹמוֹי, מִשּׁוּם דְּאֲתוּסְפָה בֵּיתָא
הָהוּא רוּחָא. וְכַד אֲתוּסְפָה בֵּיתָא וְחָמָא, בְּדִין נָפִיק
מִהַאי עֲלֵמָא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קד) תוּסְפָה רוּחָם
יִגְעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. בְּדִין כְּתִיב, (שמות לג) כִּי לֹא
יִרְאֵי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיִּיהוֹן לָא זָכָאן, בְּמִיתְתַּהוֹן זָכָאן.

תַּאנָּא, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ מִית, אֲתִיְהִיב לִיהּ רְשׁוּתָא
לְמַחְמִי, וְחָמִי גַבִּיהּ קְרִיבֵי וְחִבְרוֹי מִהָהוּא
עֲלֵמָא, וְאֲשַׁתְּמוּדַע לְהוּ. וְכַלְהוּ גְלִיפִין בְּדִיוקְנִיהוֹן
כְּמַה דְּהוּוּ בְּהַאי עֲלֵמָא. אִי זָכָאָה הָהוּא בַר נָשׁ,
בְּלָחוּ חֲדָאן קַמִּיהּ, וּמְקַדְמֵי לִיהּ שְׁלָם.

לשון הקודש

יִגְעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. אִזּוּ כְּתוּב (שמות
as) כִּי לֹא יִרְאֵי הָאָדָם וְחִי. בְּחַיִּיהֶם לֹא
זוֹכִים, בְּמִיתָתָם זוֹכִים.

לְמַדְנֵי, בְּשַׁעֲתָא שְׂאָדָם מִת, נִתְנָה לוֹ
רְשׁוּת לְרְאוּת, וְרוּחָא אֲצֵלוּ קְרוּבֵי
וְחִבְרֵי מְאוּתוֹ הָעוֹלָם, וְנִדְעָה לְהֶם, וְכַלְמֵ
חִקוּקִים בְּדִמְיוֹתֵיהֶם כְּמֵו שְׁהִי בְּעוֹלָם
הָוָה. אִם צְדִיק אוֹתוֹ הָאִישׁ, כְּלָם שְׂמַחִים
לְפָנָיו וּמְקַדְמִים לוֹ שְׁלָם.

מִתְחִיל וְקוּרָא לוֹ, וְאִין מִי שְׂיִדְעָה בְּזָה,
כְּרַט לְאוּתוֹ אִישׁ שְׂשׁוּכְב. שְׂשִׁנְיָנָה,
בְּשַׁעֲתָא שְׂהַאִישׁ שׁוּכְב וְהִדִּין שְׂרוֹי עֲלוֹי
לְהוּצִיא מִהָעוֹלָם הָוָה, מִתוּסְפַת בּוּ רוּחַ
עֲלוֹינָה מַה שְׂלֵא הָוָה בְּיָמָיו, וְכִיּוֹן
שְׂשׁוּרָה עֲלוֹי וְנִדְבַקְתָּ בּוּ, רוּחָה מַה שְׂלֵא
זָכָה בְּיָמָיו, מִשּׁוּם שְׂהִתוּסְפָה בּוּ אוּתָהּ
הָרוּחַ. וְכְשִׁמְתוּסְפַת בּוּ וְרוּחָה, אִזּוּ יוּצֵא
מִהָעוֹלָם הָוָה. זְהוּ שְׂכַתוּב (ש) תוּסְפָה רוּחָם

וְאִי זַכָּא לָא הוּי, לָא אֶשְׁתְּמוּדְעָן גַּבִּיהַ, פֶּר מֵאִינוּן
 חֵיבֵינָא, דְּטַרְדִּין לֹון בְּכַל יוֹמָא בְּגִיהָנָם. וְכִלְהוּ
 עֲצִיבִין, וּפְתַחִין בְּווי וּמְסִימִין בְּווי. וְסָלִיק עֵינוּי,
 וְחָמָא לֹון בְּטִיסָא דְּמִסְתְּלָקָא מִן נוֹרָא, אוֹף חָכְנִי, הוּא
 פְּתַח, ווִי.

תַּנְיָא, בְּשַׁעְתָּא דְּנִפְק נְשַׁמְתִּיה דְּבַר נָשׁ, אֶזְלִין
 בְּלָהוּ קְרִיבֵי וְחִבְרֵי דְּהָהוּא עֲלָמָא עִם
 נְשַׁמְתִּיה, וּמְחֻזְיִין לִיה אַתְרָא דְּעֵדוּנָא, וְאַתְרָא
 דְּעוֹנְשָׂא. אִי זַכָּא הוּי, חָמִי דּוּכְתִּיה, וְסָלִיק וַיְתִיב,
 וְאַתְעֵדן בְּעֵדוּנָא עֲלָא דְּהָהוּא עֲלָמָא. וְאִי לָא הוּי
 זַכָּא, אֶשְׁתְּאַרְתַּת הָהִיא נְשַׁמְתָּא בְּהֵאִי עֲלָמָא, עַד
 דְּאַטְמִיר גּוּפָא בְּאַרְעָא. כִּיּוֹן דְּאַטְמִיר, כַּמָּה גְּרַדִּינִין
 דְּנִמּוּסִין אַחְדָן בֵּיה, עַד דְּמַטָּא לְדוּמָ"ה, וְעֵאלִין לִיה
 בְּמַדּוּרֵי דְּגִיהָנָם.

לשון הקודש

עם נשמתו, ומראים לו מקום העדון ומקום הענש. אם הוא צדיק, רואה את מקומו, ועולה ויושב ומתעדן בעדון עליון של אותו עולם. ואם אינו צדיק, נשארת אותה נשמה בעולם הזה עד שנטמן הגוף בפרקע. כיון שנטמן, כמה שומרי החקים אוהזים בו עד שפגיע לְדוּמָ"ה, ומכניסים אותו במדור שלו של הגיהנם.

ואם אינו צדיק, לא נודעים אליו. פרט לאותם הרשעים שטורדים אותם בכל יום בגיהנם, וכלם עצובים ופותחים בוי ומסימים בוי, ומרים עיניו ורואה אותם כמו גץ שעולה מהאש. אף כך הוא פותח וי.

למדנו, בשעה שיוצאת נשמת האדם, הולכים כל קרוביו וחבריו שבאותו עולם

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל ז' יוֹמִין, נִשְׁמָתָא אֲזֵלָא
 מִבֵּיתָה לְקַבְרֵיהּ, וּמִקַּבְרֵיהּ לְבֵיתָה,
 וְאֵתְאַבְּלַת עָלָיו (דף ריט ע"א) דְּגוּפָא. דְּכִתִּיב, (איוב יד) אַךְ
 בָּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תֵּאָבֵל. אֲזֵלָא וַיִּתְבַּא
 בְּבֵיתָהּ, חָמִי לְכַלְהוּ עֲצוּבִין וּמִתְאַבְּלָא.

תָּנָא, בְּתַר ז' יוֹמִין, גּוּפָא הוּי כְּמָה דְהוּהוּ, וְנִשְׁמָתָהּ
 עָאֵלַת לְדוּכְתָא, עָאֵלַת לְמַעְרְתָא דְכַפְלָתָא,
 חֲמַאת מַה דְחֲמַאת, וְעָאֵלַת לְאַתַּר דְּעָאֵלַת, עַד
 דְּמִטַּת לְגֵן עֵדֶן, וְעֵרְעַת לְכְרוּבִים, וְשָׁנַן דְּחֲרָפָא דִּי
 בְּגֵן עֵדֶן דְּלִתְתָא. אִי זַפְאָה הוּא דְתִיעוּל, עָאֵלַת.

תָּאנָא, אַרְבַּע סְמְכִין זְמִינִין, וְחַד דִּיוֹקְנָא דְגוּפָא
 בִּידֵיָהּ, מִתְלַבְּשָׂא בֵיהּ בְּחֻדְוֹתָא וַיִּתִּיבַת
 בַּהּ הוּא מְדוּרָא דְגֵן עֵדֶן דְּלִתְתָא, עַד זְמַנָּא דְאַתְגָּזַר
 עָלָה. לְבַתָּר פְּרוּזָא קָרִי.

לשון הקודש

שְׂרוּאָה, וּנְכַנְסַת לְמָקוּם שְׁנַכְנַסַת, עַד
 שְׁמַגִּיעָה לְגֵן עֵדֶן, וּפּוֹנֶשֶׁת אֶת הַכְּרוּבִים
 וְשִׁנִּינֹת הַחֶרֶב שְׁבַגֵּן עֵדֶן שְׁלִמְטָה. אִם
 צְדִיק הוּא שְׁתַּכְּנַס, נְכַנְסַת.

שְׁנִינֹי, אַרְבַּעַה עֲמוּדִים זְמִינִים, וְדַמּוֹת
 אַחַת שֶׁל הַגּוֹף בִּידֵיהֶם, מִתְלַבְּשַׁת בּוֹ
 בְּחֻדְוָה וַיִּוָּשְׁבַת בְּאוֹתוֹ מְדוּרָה שֶׁל גֵּן עֵדֶן
 שְׁלִמְטָה עַד זְמַן שְׁנַגְזַר עָלֶיהָ, אַחַר כֵּן
 הַפְּרוּז קוּרָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים
 הַנִּשְׁמָה הוֹלֶכֶת מִבֵּית לְקַבְרוֹ וּמִקַּבְרוֹ
 לְבֵית, וּמִתְאַבְּלַת עָלָיו עַל הַגּוֹף, שְׁכִתוּב
(איוב יד) אַךְ בָּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו
 תֵּאָבֵל. הוֹלֶכֶת וַיִּוָּשְׁבַת בְּבֵיתוֹ, וְרוּאָה
 אֶת כָּלֶם עֲצוּבִים וְאַבְלִים.

לְמַדְנֵי, אַחַר שִׁבְעָה יָמִים הַגּוֹף נִהְיָה
 כְּמוֹ שְׁהֵיָה, וְנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמָקוּמָה.
 נְכַנְסַת לְמַעְרַת הַמַּכְפְּלָה, רוּאָה מַה

וְעַמּוּדָא דְתַלְתַּת גְּוּוּי אֲזַדְמֵן, וְהָהוּא עַמּוּדָא
 אֲתַקְרִי, מְכוּן הַר צִיּוֹן דְּכַתִּיב, (ישעיה ד)
 וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל מִקְרָאָהּ עָנָן יוֹמָם
 וְעָשָׂן וְגו'. סְלָקָא בְּהָהוּא עַמּוּדָא לְפִתְחָא דְצַדִּיק,
 דְּצִיּוֹן וִירוּשָׁלַם בֵּיה.

אִי זָכִי לְסְלָקָא יַתִּיר, טַב חוּלְקִיָּה וְעַדְבִּיָּה,
 לְאֲתַדְבְּקָא בְּגוּ גּוּפָא דְמַלְכָּא. וְאִי לֹא זָכִי
 לְסְלָקָא יַתִּיר, כְּתִיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן
 וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ. וְאִי זָכִי לְסְלָקָא
 יַתִּיר, זַכָּאָה הוּא. דְּזָכִי לִיקְרָא דְמַלְכָּא, וְלֹא תַעֲדִנָּא
 בְּעַדְוִנָּא עֲלָאָה, דְּלַעֲיִלָּא מֵאַתֵּר דְּאַקְרִי שָׁמַיִם.
 דְּכַתִּיב, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה', עַל ה' דִּיִּיקָא. זַכָּאָה
 חוּלְקִיָּה דְמֵאֵן דְּזָכִי לְחֶסֶד דָּא, דְּכַתִּיב, (תהלים קח) כִּי
 גָּדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ.

לשון הקודש

הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ
 יֹאמֵר לוֹ. וְאִם זָכָה לַעֲלוֹת יוֹתֵר - צַדִּיק
 הוּא, שְׂזוּכָה לְכַבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְלַהֲתַעֲדוֹן
 בְּעַדוֹן עֲלִיּוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 שָׁמַיִם, שְׂכָתוֹב (שם נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'.
 עַל ה' דְּוָקָא. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׂזוּכָה
 לְחֶסֶד הַזֶּה, שְׂכָתוֹב (תהלים קח) כִּי גָּדוֹל מֵעַל
 שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ.

וְעַמּוּדָא שֶׁל שְׁלֹשָׁה גְּוּוּיִם מְזַדְמֵן, וְאוֹתוֹ
 הָעַמּוּד נִקְרָא מְכוּן הַר צִיּוֹן, שְׂכָתוֹב (ישעיה
ד) וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל
 מִקְרָאָהּ עָנָן יוֹמָם וְעָשָׂן וְגו'. עוֹלָה בְּאוֹתוֹ
 הָעַמּוּד לְפִתְחָא שֶׁל צַדִּיק שְׂצִיּוֹן וִירוּשָׁלַם
 בּו.

אִם זָכָה לַעֲלוֹת יוֹתֵר - טוֹב חֲלָקוּ וְגוֹרְלוֹ
 לְהִדְבֵּק בְּתוֹךְ הַגּוֹף שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְאִם לֹא
 זָכָה לַעֲלוֹת יוֹתֵר - כְּתוֹב (שם) וְהָיָה

וְכִי עַל הַשָּׁמַיִם הוּא, וְהָא כְּתִיב, (תהלים נז) כִּי גָדוֹל
 עַד שָׁמַיִם חֲסֶדְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵיךְ חֶסֶד,
 וְאֵיךְ חֶסֶד. חֶסֶד עֲלָא, וְחֶסֶד תַּתָּא. חֶסֶד עֲלָא
 מֵעַל שָׁמַיִם הוּא. חֶסֶד תַּתָּא, הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נה)
 חֲסִדֵי דְדוּד הִנְאַמְנִים, וּבְתֵיב כְּתִיב עַד שָׁמַיִם.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, כְּתִיב, (תהלים קיג) אִם הַפְּנִים
 שְׂמַחָה הִלְלוּיָהּ, אִמָּא יְדִיעָא, הַפְּנִים מָאן
 אִינוּן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא תַּנְיִנָן, תַּרִּין בְּנִין אֵיךְ
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חַד דְּכֵר וְחַד נְוִקְבָּא. דְּכֵר,
 יְהִיבָה לְיַעֲקֹב, דְּכְּתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְכְּתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. בַּת, יְהִיבָה
 לְאַבְרָהָם, דְּכְּתִיב, (בראשית כד) וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל,
 בַּת הָיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׂמָה.

לשון הקודש

שְׁנִינוּ שְׁיִשׁ שְׁנֵי בְּנֵים
 לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד
 נְקֵבָה. הַזָּכָר נָתַן אוֹתוֹ לְיַעֲקֹב, שְׂפָתוֹב
 (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְּתוּב (ישעיה מט)
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. בַּת נָתַן
 לְאַבְרָהָם, שְׂפָתוֹב (בראשית כד) וְה' בֵּרַךְ אֶת
 אַבְרָהָם בְּכָל. בַּת הָיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם,
 וּבְכָל שְׂמָה.

וְכִי עַל הַשָּׁמַיִם הוּא, וְהָרִי כְּתוּב (שם נז) כִּי
 גָדוֹל עַד שָׁמַיִם חֲסֶדְךָ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יֵשׁ
 חֶסֶד וְיֵשׁ חֶסֶד, חֶסֶד עֲלִיוֹן וְחֶסֶד תַּחְתּוֹן.
 חֶסֶד עֲלִיוֹן הוּא מֵעַל הַשָּׁמַיִם, וְחֶסֶד
 תַּחְתּוֹן הוּא שְׂפָתוֹב (ישעיה נה) חֲסִדֵי דְדוּד
 הִנְאַמְנִים, וּבְאֵלָה כְּתוּב עַד שָׁמַיִם.

לְמַדְנֵנו, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, כְּתוּב (תהלים קיג)
 אִם הַפְּנִים שְׂמַחָה הִלְלוּיָהּ. הָאִם הִידוּעָה.
 הַפְּנִים מִי הֵם? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי

וְאָמַר רַבִּיעָא עַל־יְהוּ, דִּינְקָא לְהוּ, וְעַל הָאִי כְּתִיב,
 (דברים קד) **לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַפְּנִים. וְתִנְיֶנּוּ,**
לֹא יִסְגֵי בַר נֶשׁ חֹבִי לְתַתָּא, בְּגִין דִּי־סַתְּלַק אִמָּא
מֵעַל בְּגִין. וְכְתִיב, (ויקרא יח) אִמָּךְ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ,
וְיִ לְמֵאן דְּגַלִּי עֲרִייתָא.

וְכַד תִּיבִין בְּנֵי עֲלָמָא, וְאַסְגִּין בְּזִכּוּתָא קַמֵּי קִדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, וְאִמָּא תָּבַת וְכִסְיָא עַל בְּגִין, בְּדִין
אֲתִקְרִי תְּשׁוּבָה. מָאִי תְּשׁוּבָה. דָּא תְּשׁוּבָה דְּאִמָּא,
דְּתָבַת בְּקִיּוּמָהָא, וְכַדִּין כְּתִיב, (תהלים קיג) אִם הַפְּנִים
שְׂמַחָה, אִם הַפְּנִים וְדָאִי. וְעַל דָּא, לֹא לְפִטְר אִינִישׁ
מִפְּרִיָּה וְרַבִּיָּה, עַד דְּאֹלִיד בִּין וּבַת.

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנַעַם
ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, תִּיאֻבְתָּא דְּצַדִּיקָא
לְמַחְמֵי דָּא, וְאֵת אִמְרַתָּה עַל ה'. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן,

לשון הקודש

וּמְכַסֶּה עַל הַפְּנִים, אִזּוּ זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה.
 מַה זֶה תְּשׁוּבָה? זֶה תְּשׁוּבָה שֶׁל הָאִם
 שֶׁשָּׂבָה בְּקִיּוּמָהּ, וְאִזּוּ כְּתוּב אִם הַפְּנִים
 שְׂמַחָה. אִם הַפְּנִים וְדָאִי. וְלָכֵן לֹא יִפְטַר
 הָאָדָם מִפְּרִיָּה וְרַבִּיָּה עַד שֶׁמֹּלִיד בִּין
 וּבַת.

וְהָאִם רוֹבֵצַת עֲלֵיהֶם, שְׂמִינִיקָה אוֹתָם,
 וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַפְּנִים.
 וְשִׁנְיָנוּ, אַל יִרְבֶּה הָאָדָם חֲטָאֵיו לְמַטָּה,
 כְּדִי שֶׁתְּסַתְּלַק הָאִם מֵעַל הַפְּנִים, וְכְתוּב
 (ויקרא יח) אִמָּךְ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ. אוֹי
 לְמִי שֶׁמְגַלֶּה עֲרוֹתָהּ.

שְׂנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים כז)
לַחֲזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. תְּשׁוּקַת

וּכְשֶׁשָּׂבִים בְּנֵי הָעוֹלָם וּמִרְבִּים בְּזִכּוּת
לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָאִם שָׂבָה